

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/246/2020
Identifikačné číslo spisu:	8116208744
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8116208744.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu (dovolateľ) : V. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, G., zast. AK - TARABČÁK, s.r.o., Hlavná 13, Prešov, IČO: 36 859 109, proti žalovanému: C.S. CARGO Slovakia a.s., Mliekárenska 10, Bratislava, IČO: 35 892 404, zast. LEGAL ART, s.r.o., Námestie SNP 19, Bratislava, IČO: 36 289 302, v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 6CoPr/1/2020-297 zo dňa 18.03.2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Priznáva žalovanému proti žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava III č.k. 45Cpr/20/2016-206 zo dňa 24.05.2018 (ďalej „súd prvej inštancie“), ktorým zamietol žalobu o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, ktorý mu dal žalovaný podľa § 63 ods.1, písm. e) Zákonníka práce pre závažné porušenie pracovnej disciplíny zavinenou absenciou v trvaní 30 dní a súčasne zamietol žalobu o náhradu mzdy v súvislosti s neplatným skončením pracovného pomeru. Žalobca v žalobe tvrdil, že ešte predtým než mu bola daná výpoveď, oznámil žalovanému, že nesúhlasí s výkonom práce v Spišskej Novej Vsi a považuje to za preradenie na inú prácu v rozpore so Zákonníkom práce, pretože prácu vykonával vo Veľkom Šariši, neskôr v Prešove a naposledy v Petrovanoch. Do práce nenastúpil z dôvodu, že nebol povinný vykonávať prácu na inom mieste, než bolo dohodnuté v pracovnej zmluve. Žalovaný namietal, že ako miesto výkonu práce bolo dohodnuté územie Slovenskej a Českej republiky.

2. Odvolací súd konštatoval, že podstatný význam pre rozhodnutie predmetnej veci malo posúdenie, či dojednanie o mieste výkonu práce v pracovnej zmluve ako územie Slovenskej a Českej republiky je dostatočne určité a či teda toto dojednanie nie je neplatné v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zák. v spojení s § 1

ods. 4 Zák. práce. Stotožnil sa s argumentáciou súdu prvej inštancie obsiahnutou v ods. 57 a nasledujúcimi odôvodnenia napadnutého rozsudku. V rámci zmluvnej voľnosti stranám nič nebránilo v tom, aby si ako miesto výkonu práce žalobcu dojednali územie SR a ČR. Takéto dojednanie miesta výkonu práce je dostatočne určité a reflektuje skutočnosť, že pracovnou náplňou žalobcu ako vodiča nákladného vozidla bol rozvoz piva zákazníkom žalovaného. K tomu treba uviesť, že žalobca v konaní ani nenamietal to, že ako vodič nákladného vozidla rozvážal tovar po celom území SR a ČR, teda vykonával svoju prácu na celom území SR a ČR, ale namietal to, že dochádzanie do prevádzky v Spišskej Novej Vsi je pre neho nevýhodné z hľadiska dopravných spojov z miesta bydliska. Odvolací súd bol toho názoru, že Veľký Šariš, Prešov, Petrovany a Spišská Nová Ves boli pracoviskami žalobcu v zmysle zák. č. 283/2002 Z.z. a označenie týchto miest za pracovisko žalobcu má význam iba z hľadiska poskytovania cestovných náhrad žalobcovi zo strany zamestnávateľa v zmysle tohto zákona. To, že žalobca mal naposledy pracovisko v Petrovanoch, nemení nič na tom, že miesto výkonu práce bolo v pracovnej zmluve dojednané tak, že ním bolo celé územie SR a ČR. Ak teda žalovaný vyzval žalobcu, aby sa dostavil na prevádzku do Spišskej Novej Vsi, nedošlo tým k jednostrannej zmene pracovnej zmluvy v časti miesta výkonu práce a absencia žalobcu v práci je preto neospravedlnenou absenciou. Napokon Zák. práce v § 43 ods. 1 písm. b) nepoužíva pojem „pracovisko“, ale používa pojem „miesto výkonu práce“.

3. Medzi stranami nebolo sporné, že prvá výzva na nástup do práce bola žalobcovi doručená dňa 17.12.2015, pričom podľa tejto výzvy sa žalobca mal dostaviť do práce dňa 21.12. 2015. Dňa 08.01.2016 bola žalobcovi doručená druhá výzva na nástup do práce, ani tú však žalobca nerešpektoval. Žalobca mal teda absenciu v práci v čase od 21.12.2015 do 20.01.2016, t. j. do dňa, keď mu žalovaný dal výpoveď. V decembri 2015 teda absencia žalobcu v práci trvala 6 pracovných dní a v januári 2016 (obdobie od 11.01. do 20.01.2016) 8 pracovných dní. K tomu treba uviesť, že druhá výzva na nástup do práce bola žalobcovi doručená dňa 08.01. 2016, ktorý pripadol na piatok, takže do práce mohol nastúpiť až v pondelok 11.01.2016. Spolu teda absencia žalobcu v práci trvala 14 pracovných dní. Odvolací súd nepochybuje o tom, že neospravedlnená absencia zamestnanca v práci v trvaní 14 pracovných dní predstavuje závažné porušenie pracovnej disciplíny, ktoré môže byť dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru v zmysle § 68 ods. 1 písm. b) Zák. práce, alebo pre výpoveď z pracovného pomeru v zmysle § 63 ods. 1 písm. e/ Zák. práce. Žalovaný preto postupoval správne, keď pracovný pomer so žalobcom skončil výpoveďou podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zák. práce.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zastúpení advokátom včas dovolanie z dôvodu podľa § 420, písm. f) CSP, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval mu patriace procesné práva na spravodlivý proces a podľa § 421, ods.1, písm. b) CSP, pretože prvostupňový aj odvolací súd neprávne právne posúdil právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

Dovolacie dôvody podľa § 420, písm. f) CSP

5. Dovolací dôvod podľa §420, písm. f) CSP bol naplnený tým, že ani prvostupňový, ani odvolací súd nedali odpoveď na podstatnú a zásadnú otázku.

6. Dovolateľ tvrdil, že súd prvej inštancie nezaujal žiadne stanovisko a nedal odpoveď na argumentáciu žalobcu, že počas celého obdobia trvania pracovného pomeru žalovaný (napriek tomu, ako bolo miesto výkonu práce uvedené v pracovnej zmluve) postupoval tak, ako keby bolo miesto výkonu práce vo Veľkom Šariši, po zmene sídla prevádzky v Prešove a posledne v Petrovanoch. Prítom nebolo v zmysle § 2 ods. 3 zák. 283/2002 Z.z. dohodnuté ani písomne, ani ústne, pravidelné pracovisko. Ak takto pravidelné pracovisko nie je dohodnuté, platí, že pravidelným pracoviskom je miesto výkonu práce, dohodnuté v pracovnej zmluve. Keďže nebolo dohodnuté pravidelné pracovisko, platí právna domnienka, že pravidelným pracoviskom je miesto výkonu práce v sídle prevádzky (Veľký Šariš, Prešov, Petrovany). Tomuto záveru svedčí aj fakt, že pri zmenách sídla prevádzky bolo medzi účastníkmi konštatované, že miestom výkonu práce budú tieto miesta. Nakoniec aj žalovaný po zlúčení právnym predchodcom vypracoval návrh dodatku, v ktorom zosúladiť miesto výkonu práce s skutočným miestom výkonu práce, ktorý hoci nebol podpísaný, bol konkludentne rešpektovaný v súlade s ústnou dohodou o tom, že miestom výkonu práce je prevádzka v Prešove, Strojnícka 9. Tomuto záveru svedčí

aj vyplácanie cestovných náhrad. Ak by bolo miesto výkonu práce územie SR a ČR, žalobca by nemal nárok na žiadne cestovné náhrady, pretože by nešlo o pracovnú cestu, ale výkon práce v dojednanom mieste výkonu práce. Žalovaný však nikdy nespochybnil, že žalobca bol pri každej jazde na pracovnej ceste a preto mu aj vypláca cestovné náhrady. Ak by považoval za dohodnuté miesto výkonu práce územie SR a ČR, cestovné náhrady by nevyplatil, pretože by žalobcovi na ich vyplatenie nárok nevznikol.

7. Dovolateľ poukázal na Veľký Komentár - Zákonník práce - Barancová a kol., Nakladateľstve C.H.Beck r. 2017 - k §43 ZP na str. 436 „Správne dohodnutie miesta výkonu práce ovplyvňuje nielen šírku dispozičného oprávnenia zamestnávateľa voči zamestnancovi, ale súčasne podstatným spôsobom ovplyvňuje aj poskytovanie cestovných náhrad, ako aj možnosť skončenia pracovného pomeru ... Účastníci by mali dohodnúť v pracovnej zmluve miesto výkonu práce tak, aby bolo platným právnym úkonom. Príveľmi široko dohodnuté miesto výkonu práce by bolo možné považovať za obchádzanie zákona, pretože by zamestnancovi (ak by si zmluvné strany pre tento cieľ nedohodli pravidelné pracovisko) znemožňovalo poskytovať cestovné náhrady...“.

8. Po pojednávaní konanom 24.05.2018 požiadal listom z 25.05.2018 o zaslanie zápisnice z pojednávania, ktorú sme urgovali mailom 09.07.2018 na elektronickú adresu a@b.c a dňa 10.7.2018 telefonicky u asistentky p. X.. Napriek prísľubu nebola mu zápisnica zaslaná, čím súd porušil ust. §55 ods. 1,2 vyhl. 54312005 Z.z. o spravovanom poriadku a tým mu znemožnil, aby mohol priebeh pojednávania preštudovať a využiť aj pre účely odvolania. Bolo nám tým znemožnené uskutočniť procesné práva podľa § 99 CSP, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto zápisnica mu nebola dodnes doručená.

Dovolací dôvod podľa §421 ods. 1, písm. b) CSP

9. Dovolací dôvod podľa §421 ods. 1, písm. b) CSP bol naplnený tým, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola ešte riešená právna otázka, na ktorú nedal odpoveď ani odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, hoci v odvolaní na to bolo poukazované.

10. Pre správne a zákonné rozhodnutie je podstatné vyriešenie právnej otázky:

„Ak nebolo písomne dohodnuté pravidelné pracovisko v zmysle §2 ods. 3 zák. 283/2002 Z.z., platí právna domnienka, že pravidelným pracoviskom je miesto výkonu práce dohodnuté v pracovnej zmluve konkludentne, ak počas trvania pracovného pomeru vypláca zamestnávateľ cestovné náhrady tak, ako keby bolo pravidelné pracovisko konkludentne dohodnutým miestom výkonu práce ?“

11. V prípade kladnej odpovede na otázku tak, že platí právna domnienka, je napadnúť, rozsudok odvolacieho súdu nezákonný, pretože vychádza zo záveru, že dohoda o mieste výkonu práce v pracovnej zmluve (SR a ČR) je platná a určitá a nebola zmenená konkludentne počas trvania pracovného pomeru a z toho, že boli dojednané pravidelné pracoviská v zmysle zák. 283/2002 Z.z., čo je však v rozpore s §2 ods. 3 zák. 283/2002 Z.z pretože toto ust. vyžaduje písomnú dohodu.

12. Ďalšou otázkou, ktorá nebola riešená dovolacím súdom, je otázka.

„Je platným a určitým dojednanie v pracovnej zmluve o mieste výkonu práce, ak je ním dojednané územie Slovenskej a Českej republiky?“

13. Miesto výkonu práce je obligatórnou náležitosťou pracovnej zmluvy, teda má kogentný charakter, avšak samotný obsah dohody o mieste výkonu práce je už ponechaný na vôľu účastníkov zmluvy, pričom ZP príkladne uvádza miesto výkonu práce ako obec, organizačnú časť obce alebo inak určené miesto. Pri posudzovaní dohody o mieste výkonu práce je potrebné prihliadať na to, že v ZP § 57 umožňuje aj v čase uzatvorenia zmluvy umožňoval u zamestnancov, ktorým častá zmena pracoviska vypláva z povahy povolania, dohodnúť pravidelné pracovisko ale ho dohodnúť ako miesto pobytu. Žalovaný však pri dohode nevyužil toto ustanovenie ani nedohodol pravidelné pracovisko.

14. Dovolateľ navrhoval, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

15. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadril. Dovolanie bolo doručené právnomu zástupcovi žalovaného elektronicky dňa 22.09.2020.

16. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dovolanie odmietol podľa § 447, písm. f) CSP, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a súčasne dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

17. Podľa § 420, písm. f) zákona č. 160/215 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. Pokiaľ ide o nedoručenie zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie dňa 24.05.2018, ide o procesnú vadu, ktorá však nedosahuje intenzity porušenia práva na spravodlivý proces. Na tomto pojednávaní súd prvej inštancie vyhlásil rozsudok a nedoručenie zápisnice žalobcovi nemá vplyv na obsah rozsudku súdu prvej inštancie. Pokiaľ ide o konanie pred odvolacím súdom, žalobca mal možnosť nahliadnuť do spisu v lehote po doručení rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolací súd preto konštatuje, že nezistil intenzitu tejto procesnej vady na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420, písm. f) CSP.

19. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Tvrdenia o nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu, v zásade nemožno právne kvalifikovať ako dovolací dôvod podľa 420 písm. f) CSP, pokiaľ nedosahujú intenzitu nepreskúmateľnosti, t.j. takú vadu, ktorá neumožňuje dovolaciemu súdu pochopiť spôsob, akým dospel súd nižšieho stupňa k svojmu záveru. V danom prípade sú napadnuté rozhodnutia riadne odôvodnené vo vzťahu k právnomu názoru, ktorý súdy vo veci zaujali. Iný právny názor žalobcu na daný skutkový stav preto dovolací súd nevyhodnotil ako relevantný dovolací dôvod vo vzťahu k § 420, písm. f) CSP, ktorý možno hodnotiť aj ako predsieň konania o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 Ústavy SR. Intenzita dôvodov nesprávneho právneho posúdenia veci by musela dosiahnuť relevantnosť dôvodov porušenia práva na spravodlivý proces.

20. Podľa § 421, ods.1, písm. b) zákona č. 160/215 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

21. Položená právna otázka musí byť relevantná k nároku, ktorý je predmetom konania a musí mať priamu súvislosť s právnou normou, ktorá bola na daný skutkový stav aplikovaná. V danom prípade ide o posúdenie neplatnosti výpovede danej zamestnávateľom zamestnancovi podľa § 63 ods.1, písm. e) Zákonníka práce. Dovolateľ položené právne otázky smeruje k otázke obligatórnych náležitostí a otázke platnosti pracovnej zmluvy, a to miesta výkonu práce podľa § 43 ods.1, písm. b) Zákonník práce. V tejto súvislosti je nevyhnutné prihliadnuť na skutočnosť, že podľa pracovnej zmluvy (čl. 3) bol účastníkmi dohodnutý druhu práce: vodič nákladnej dopravy. Ustanovenie čl. III bod 3.1 Pracovnej

zmluvy podľa, ktorého miestom výkonu práce je územie Slovenskej a Českej republiky znamená spojenie s § 57 ods.1 ZP s tým, že s výkonom práce sú spojené pracovné cesty na určenom území. Nedostatok tejto náležitosti môže byť predmetom skúmania inšpekcie práce, nezakladá však možnosť zamestnanca nenastúpiť do zamestnania a mať absencie.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.